

JE EIGEN VITALE EETBARE LANDSCHAP LEREN ONTWERPEN EN HET GELIJK REALITEIT ZIEN WORDEN?

Permacultuur

De grondleggers van de permacultuur zagen welke principes er in natuurlijke ecosystemen werkzaam zijn, en pasten die toe op de productie van voedsel. Later zijn daar extra aspecten bijgekomen om de samenleving tot een duurzaam, overvloedig en vitaal geheel te maken. Als je met permacultuur aan de slag gaat, leer je overal de samenhang te zien, ongebruikte hulpbronnen en potentieel te herkennen en puur ecologische principes toe te passen. Zo kun je van de wereld om je heen een paradijs maken, van achtertuin tot akkerland, van balkon tot buurtspeeltuin, en van zandafgraving tot zorgboerderij.

Pak je kans

Dit is jouw kans om het ook te leren! De inmiddels bekende (of mogen we zelfs 'beroemde' zeggen?) Fransjan de Waard schreef als pionier het Nederlandse standaardwerk: 'Tuinen van Overvloed – Permacultuur als inspiratie voor een duurzaam leven op aarde'. Hij neemt je komende winter en voorjaar graag mee op permacultuur-reis en wordt ondersteund door Patty Kluytmans (biografieën aan het einde van deze pagina). Ook gastheer Paul Bos en ecooloog Norbert Daemen zullen ten tonele verschijnen. Maaruh... wat bieden we dan eigenlijk aan?

Introductiedag

Op 10 januari organiseren we een introductiedag om je kennis te laten maken met de basis, geschiedenis en principes van permacultuur. Als het weer het toelaat, steken we 's middags de handen uit de mouwen op de Fortboerderij. Ook bij slecht weer wordt het leuk, leerzaam en verrijkend!

Details

Wanneer:	zaterdag 10 januari
Inloop:	09:00
Programma:	09:30 – 17:00 (tussendoor lunch). Na afloop kun je blijven napraten.
Waar:	Fortboerderij Dijkzicht, Aalsmeerderdijk 460 1436 BM Aalsmeerderbrug
Kosten:	€ 35,- p.p.
Potluck:	neem svp iets lekkers mee voor de lunch (biologisch?), dan delen we elkaars gerechten. En eventueel iets voor bij de koffie & thee.
Vragen & inschrijven:	Patty Kluytmans: p.kluytmans@gmail.com - 06 47 222 577

Tiendaagse cursus

In deze cursus gaan we meer de diepte in, zowel van de kennis als van de toepassingen in de praktijk. Deze cursus is erop gericht om inzicht te krijgen in de hoofdthema's van de permacultuur, en daarmee te leren ontwerpen. In de loop van de cursus werken de deelnemers samen om een passend, integraal ontwerp te creëren voor de Fortboerderij, dat ook daadwerkelijk in praktijk gebracht wordt. Daarnaast kan ook je eigen plek als ontwerplocatie dienen.

Onderwerpen

- Principes van permacultuur
- Voedselsystemen en voedselsoevereiniteit
- Bodem
- Planten, struiken en bomen
- Landschap en tuin
- Water en klimaat
- Het ontwerpproces
- Sociale permacultuur

Gaandeweg worden de verbanden tussen de verschillende thema's steeds duidelijker, en door te oefenen met de stappen van het ontwerpproces krijgt alles echt handen en voeten.

In de cursus wordt klassikale kennisoverdracht continu afgewisseld met discussie, oefeningen in kleine groepen, film en praktisch tuinwerk op de Fortboerderij.

Data 2015

- zaterdag 7, zondag 8 februari
- vrijdag 20 t/m zondag 22 februari
- zaterdag 21 t/m maandag 23 maart
- vrijdag 24, zaterdag 25 april

Inloop vanaf 09:00, programma begint om 09:30. De slotdag van elk blok eindigt om 17:00, op de voorafgaande dagen is er ook een avondprogramma. Wij hebben plek voor 12 – 24 deelnemers.

Kosten

De kosten voor dit afwisselende 10-daagse programma bedragen € 875,-. Dit is inclusief koffie en thee, alle 6 biologische vegetarische avondmaaltijden en lunches op 3e cursus dag (22 feb en 23 mrt).

Vragen & inschrijven

Contacteer Patty Kluytmans via p.kluytmans@gmail.com of 06 47 222 577

Biografie

Over Fransjan de Waard

Fransjan de Waard is van huis uit tropisch bosbouwkundige, altijd met een oogje op 'agroforestry'. Hij is afgestudeerd op brandhout in kleinschalige landbouwsystemen in het westen van Kenia. Toen hij in Andalusië bomen tegen verwoestijning aan het planten was, kwam de permacultuur langs. Die inspireerde hem. Hij vertrok naar 'downunder' waar het was ontstaan. Zoals Fransjan het zelf zegt: 'het was de onder-titeling voor hoe het al in mij leefde: voedsel moet uit polyculturen komen'. Terug in Nederland richtte hij De Waard Eetbaar Landschap op, en begon met onderzoek rond duurzame ontwikkeling en innovatie voor de avantgarde binnen VROM. Begin jaren '90 zagen de meeste mensen nog geen samenhang tussen milieu, economie en 'sociaal', en het was heel hard werken om de permacultuur ook in Nederland te laten wortelen. In 1996 verscheen zijn boek Tuinen van Overvloed. Ook werkte Fransjan mee aan het conceptuele ontwerp voor de integrale woonwijk Lanxmeer in Culemborg. Hiermee liet hij in de praktijk zien dat voedsel dan wel het uithangbord is, maar dat permacultuur gaat om het grote verhaal van verbinden: bodem, energie, water, bebouwing, plek en mensen! In 2011 verscheen Tuinen van Overvloed in een nieuw jasje; permacultuur wint terrein. Fransjan geeft les, organiseert, activeert, schrijft, redigeert en vertaalt boeken over milieu, ecologie en klimaat, praat, ontwerpt, duwt en trekt waar hij maar kan. De levende bodem is een stokpaardje, waarvoor hij zich in 2015 als Jaar van de Bodem extra inzet. In 2012

ontving Fransjan in Amsterdam een Groen Lintje voor zijn inspanningen voor stadslandbouw en voedseldemocratie. Na zijn lange Amsterdamse tijd woont hij nu in het Aardehuis-project in het Overijsselse Olst. [Blog: thuisopaarde.nl](http://Blog:thuisopaarde.nl)

Over Patty Kluytmans

Toen Patty Kluytmans op de basisschool leerde over milieu-problemen, maakte dit haar al bezorgd. Voor haar studie Environment & Resource Management studeerde ze af op een onderzoek in Oeganda rondom 'environmental awareness raising'. Ze coördineerde een internationaal educatief project over klimaatverandering en organiseerde bijvoorbeeld in haar vrije tijd met anderen een 'Zero Carbon Concert'.

Ze ging steeds meer zien hoe alles met elkaar samenhangt. Systeemdenken is dan ook een belangrijk gedachtegoed geworden voor haar. In 2013 was zij tijdens een korte sabbatical vrijwilliger bij het Permaculture Research Institute Sunshine Coast (Australië). Dat smaakte naar meer! Weer terug in Nederland richtte zij met 4 anderen Bright Future Lab op en deed zij verschillende projecten, o.a. rondom lokaal voedsel. Ook organiseert ze sportieve outdoor reizen, uiteraard rondom het thema duurzaamheid. Momenteel is ze bezig met een buurtproject waarbij de Blauwe Economie de basis vormt voor de aanpak en... met nóg een droom; het realiseren van een duurzaam, vitaal en speels eetbaar landschap!